

REVISTA MUSICAL CATALANA

SUMARI

Memòria artística i administrativa corresponent a l'any 1924, pel secretari de l'ORFEO CATALÀ, En Pasqual Boada. — *Orfeo Català*: Concerts de Quaresma, J. M. i M. — *Catalunya*: Barcelona. — *Noticiari*. — *Necrologia*: M. Moszkowski. P. Astort. D. Sánchez Deyà. E. Martí.

: : BUTLLETÍ
DE L'O. C. : :

Any XXII: Núm. 255
: : Març 1925

Revista Musical Catalana

BARCELONA

REDACTORS EN CAP

FREDERIC LLIURAT — JOAN SALVAT

Secretari de la Redacció: JAUME MARTI I MARULL

PRINCIPALS COL·LABORADORS

Higini Anglés, prev.—Josep Barberà.—Giulio Bas.—Pasqual Boada.—Joan Borràs de Palau.—Lluïsa Bosch i Pagès.—J. Cabot Rovira.—J. Rafel Carreras.—Gabriel Castellà i Raich.—Eusebi Clop, O. F. M.—Henri Collet.—Eduard L. Chavarri.—Josep M.' Comella.—Miquel Domènech i Español.—Josep Fabre.—Josep M.ª Folch i Torres.—Ignasi Folch i Torres.—Alfons Gallardo.—Robert Gerhard.—Vicents M.' de Gibert.—Enric G. Gomà.—Emili Heintz-Arnault.—Gascó Knosp.—Wanda Landowska.—Jaume Marti.—Frederic Lliurat.—J. Lamote de Grignon.—Miquel Llobet.—Joan Llongueras.—Josep Maideu.—Joan Manén.—Dom Carles Megret, O. S. B.—Apeles Mestres.—Lluís Millet.—Manuel de Montoliu.—Vicents de Moragas.—M. Morera i Galicia.—Antoni Nicolau.—J. J. Nin.—Joaquim Pena.—Francesc Pujol.—J. Riba i Martí.—Antoni Ribera.—Lluís Romeu, prev.—Miquel Rué, prev.—Dom Maur Sablayrolles, O. S. B.—Joan Salvat.—Kurt Schindler.—Albert Schweitzer.—Josep Subirà.—P. Gregori M.' Suñol, O. S. B.—Agusti Valls i Cascante.—Francisco :: Viñas.—Amadeu Vives.—Rafel Vives, etc. :: ::

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

Carrer Alt de Sant Pere, 13, (Telèfon 1, S. P.)

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:

BARCELONA: Per als socis de l'*Orfeó Català*, un any, **6 pessetes**.—Per als no socis, **7 pessetes**

FORA: Per als socis de l'*Orfeó Català*, un any, **7 pessetes**.—Per als no socis, **8 pessetes**

ESTRANGER: Un any, **10 pessetes**.—Número solt: **75 cèntims**

Se subscriu, demés, en les principals Llibreries i Magatzems de Música

Revista Musical Catalana

Butlletí Mensual de l'O. C.

MEMÒRIA

artística i administrativa corresponent a l'any 1924, llegida pel secretari de l'ORFEÓ CATALÀ, En Pasqual Boada, en la Junta General de Socis, celebrada el dia 25 de gener de 1925

Distinguits consocis:

A semblança de les festes familiars en les antigues llars pairals per la celebració d'una data memorable, d'un fet transcendental en la història de la seva nissaga, o simplement pel goig d'un amorós i reconfortant col·loqui, també nosaltres ens reunim periòdicament sota l'amorós sostre del nostre casal, per a festejar cada any un bell esdeveniment en la vida artística de la nostra amada Entitat i delectar-nos demés amb la mútua companyonia i cordialitat verament familiars.

L'acte reglamentari i anyal que estem celebrant, l'aplec familiar que avui ens acobla de nou al volt de la taula pairal, presidida pel mateix cap de casa que tant estimem i venerem, constitueix, certament, una efemèrida digna d'ésser glosada amb el major entusiasme, ja que per la vida plètòrica de l'ORFEÓ CATALÀ, per la seva actuació plena i vibrant, l'acabament d'un nou any de vida significa quelcom més que la mesura convencional del temps, significa sempre l'arribada feliç a una fita cobejada, l'assoliment d'un cim. I aquesta anyal ascensió, bé cal festejar-la degudament per a satisfacció nostra i glorificació de les amors fonamentals de l'obra de l'ORFEÓ CATALÀ.

Cal, doncs, que cada any en arribar al cim de la pujada — no al cim definitiu que no s'assoleix pas en aquesta vida — cal que entonem un càntic de satisfacció i lloança al que ens dona força i braó per a la treballosa jornada; cal, en arribar-hi, voleiar ben alta i esbategant la bandera de la Pàtria per a mostrar l'activitat i esforç de la nostra actuació artística, patriòtica i social, no sols

als que ens acompanyen en la via amb la seva mirada ansiosa i plena d'amor, sinó als que tal volta ens creuen adormits o arrecerats platxeriosament en alguna de les fresques obagues de la ruta, i encara més, als que ens voldrien perduts o confosos en l'espessa selva, sense una empremta pròpia, sense un refilar característic, sense un ideal flamejant que ens assenyali i distingeixi... i cal finalment, albirar des de l'alta carena el panorama que s'estén al nostre peu, per delectar-nos amb la seva contemplació i prendre alè per a l'ascensió immediata.

Enguany també, una part de l'ampla perspectiva se'ns presenta oculta al nostre esguard per les boires molestoses que pugen de la terra baixa, per tant, no podrem pas fruitir de la seva visió confortadora. Mes, què hi fa! si sabem que dessota la boira fugissera, la vegetació hi és exuberant i que el vel esquingadís no trigarà a deixar-hi penetrar lliurement els raigs del sol fecundador que li donarà majors esclats de vida!

Mirem doncs, distingits consocis, els altres aspectes del panorama, enflaïrem-nos amb les seves perfums i sadollem-nos de l'iris de llurs coloracions i de la bellesa de la seva forma.

Llàstima, llàstima que la vostra benevolença m'hagi encarregat a mi, ja per vuitena vegada, la tasca d'amostar-vos des del simbòlic cimall on ens trobem col·locats, els bells paratges recorreguts i cantar-vos-en les excel·lències. Prec-vos, doncs, bons amics, pel bé vostre, que oblidant la meua tonada ja massa coneguda i fadigosa, aneu copsant vosaltres mateixos totes les belles perspectives, que bé sabreu gustar-les sense el meu guiatge, tal com el turista intel·ligent es delecta amb la contemplació de les obres artístiques atret més per la força subjugadora de l'art que les creà, que no pas per la cantarella sornaguera del *cicerone* rutinari i anecdòtic.

Obrim, doncs, els ulls i contemplem.

Heus allà, distingits consocis, al costat de la gerda prada, la taca ombrosa del cementiri. Oh visió primicera que ens atrau l'esguard! Oh punyent contrast de la vida! Al costat dels nostres goigs i plaers artístics, de les nostres festes i esplais, de la nostra germanívola convivència, ja hi sentim l'enyor dels companys perduts, dels que amb nosaltres emprengueren la pujada i els entrebancs del camí els han retut per sempre més, allunyant-los del nostre costat. Ienguany, senyors, gran ha estat l'aclarida i com sempre dolorosa. Que havem perdut amics de gran vàlua i dels més significats i fervorosos i amb la mort d'algun d'ells, havem vist sagnar la ferida a estimats companys nostres, fent això doblement dolorosa la seva pèrdua.

Havem perdut excel·lents consocis i bons patricis, nosaltres i Catalunya.

Del nostre esbart de cantaires, n'han caigut dues ocelles.

I de l'aplec de protectors, havem vist abatre's, com roure esberlat pel llamp, un dels més sobresortints i que més prestigi donava al nostre cos social, al gran dramaturg i vigorós poeta N'Angel Guimerà. L'home símbol, el fort i

vibrant escriptor, el creador del nostre teatre tràgic, l'enaltidor decidit de la nostra llengua en ocasions memorables, el que ha portat arreu del món el nom de Catalunya, la vigoria i riquesa del seu verb i el flam roent de la seva espiritualitat, formava part ja de molts temps, en les llistes de protectors de la nostra Entitat i n'era un constant admirador i amic. Ell va sintetitzar l'obra de l'ORFEÓ amb el bell autògraf que avui la seva mort i el seu prestigi avaloren encara més i que figura en el nostre llibre d'or: "L'ORFEÓ — escriví — ensenya a estimar als que no en saben." Bella i poètica visió de la tasca fonamental de l'ORFEÓ CATALÀ, ço és, l'amor, ell que ja sabia d'estimar, va tenir sempre dintre el cor un pregon apreci a la nostra Entitat.

Per això l'ORFEÓ — que també sap estimar i agrair — tingué tothora especial afecte a l'il·lustre dramaturg i després del seu traspàs, assistí oficialment a l'acte de l'enterrament, trameté el condol a la família adoptiva i s'oferí a cantar els solemnes funerals per l'etern descans de la seva ànima, ço que féu la "Capella de Sant Felip Neri" sots la direcció del Mestre Millet. Així mateix va contribuir a la subscripció per al seu monument, oferint-se demés per la celebració d'un concert al mateix objecte.

Les altres pèrdues d'estimats companys, són: Miquel Ferrer Casals; Joan Pantaleoni; Ramón Giral; Esteve Torrents; Enric Valentí; Joaquim Arlubins; Artur Pedrerol; Jacint Barbany; Francesc Codina; Ramon Codina; Ignasi Masana; Agustí Ruíz; Vicens Cortina; Llorenç Collado; tots ells entusiastes socis protectores.

En Leopold Juncosa, Vicens Ferrer i Josep Estruch, socis vitalicis que aportaren gentilmente el seu valuós ajut a l'obra de l'ORFEÓ.

N'Emili Cabot i Rovira, soci vitacili també, germà del nostre amat President, amb la mort del qual perdé l'ORFEÓ un fervorós protector i Catalunya un il·lustre patrici que tant havia treballat per l'enaltiment de la cultura pàtria amb la pacient aplega dels seus tresors artístics, acreixent així, la riquesa espiritual del nostre poble. L'amor que l'ORFEÓ ha sentit tothora pel seu President, féu que aquesta mort fos doblement sentida, ja que com havem dit altres vegades, les seves dolors són les nostres dolors i amb ell compartí l'ORFEÓ el sentiment per tan sensible pèrdua.

També ha perdut la nostra Entitat i les lletres catalanes, altre bon amic i poeta, en Joaquim Riera i Bertran, Mestre en Gai Saber.

Igualment havem vist desaparèixer del nostre costat els antics ex-choristes En Miquel Gaspar i En Miquel Posiello, havent estat aquest últim, individu de la Directiva, despenyant el càrrec amb el major entusiasme i bona voluntat. Foren les seves darrers paraules per l'ORFEÓ i pel seu Mestre, que ell estimava amb filial amor, recomanant als seus que no oblidessin mai l'ORFEÓ i seguissin formant-ne part.

Finalment, havem perdut també l'antiga chorista Soledat Biosca i la gen-

til Anna M.ª Roca, que amb tanta il·lusió formava part de la Secció choral, seguint així una mena de tradició familiar.

Ha mort igualment durant l'any últim En Josep Lapeyra, l'antic soci protector i co-fundador amb la senyora Wehrle de la secció de senyorettes, de la qual ell fou mestre durant algun temps. No cal remarcar la personalitat artística del difunt consoci ni el molt que féu per a l'ORFEO, ja que demés d'ésser de tots conegut i agraït, la REVISTA MUSICAL CATALANA li dedicà extensa i laudatòria necrologia; direm tan sols que la Junta féu constar en acta el seu sentiment i trameté una comunicació de condol a la família del finat.

Al marge del nostre cos social, l'ORFEO deplorà també la mort de les amatíssimes mares dels antics companys de Junta En Lluís Guarro i N'Eduard Vidal i Riba, i d'una manera especial el traspàs de la mare de l'actual Tresorer En Tomàs Millet, al qual tant s'estima en aquesta casa i tant li deu l'ORFEO; per aquest motiu la Junta concorregué oficialment a l'acte del sepeli amb gran nombre de socis i choristes i es suspengueren els assaigs en senyal de dol, testimoniant així al bon amic i company de junta tot l'afecte i cordial estima que merescudament li professa la nostra Entitat.

Que Déu hagi premiat amb la pau eterna l'ànima dels plorats companys que tan grata recordança han deixat entre nosaltres i tan bé saberen complir la seva missió social en aquesta terra, cooperant al sosteniment de les entitats d'art, cultura i patriotisme.

MOVIMENT DE SOCIS

L'estat actual de les nostres llistes de socis, degudament classificats, és el següent:

Socis honoraris.	2
" vitalicis.	71
" adjunts.	18
" protectors.	1.450
" choristes, noies.	93
" choristes, homes.	84
" solfistes, noies.	19
" solfistes, homes.	15
Total de socis.	1.752

Demés hi ha 45 nois choristes que sense ésser socis gaudeixen de quasi tots els seus drets. Així mateix hi ha 20 nois que solfegen preparant-se per a entrar al cor.

Enguany havem destriat dels socis protectors, els alumnes solfistes que satisfent la quota dels choristes no poden encara considerar-se com a tals.

Recordant que l'any passat el nombre total de socis era el de 1725, observem un petit augment, però la seva insignificància, malgrat ésser molt apreciable, no ens dóna pas motiu per a alegrar-nos a bastament.

Cada any, senyors, en aquest apartat, havem de tocar la nota melangiosa per la manca d'arborament patriòtic d'una gran part de compatricis nostres, que haurien de venir adalerats a ajudar l'obra complexa de l'ORFEÓ CATALÀ. Verament, a Catalunya li manca encara alguna de les virtuts que fan ressortir als pobles de gran cultura i exemplaritat. En el nostre poble hi ha un evident desequilibri entre el seu ideari col·lectiu i l'empenta i esforç que posa a assolir-lo. Deixant de banda molts altres aspectes, que podríem citar i que tal volta tothom endevina, l'estat estacionari de les nostres llistes de socis, per l'augment de les quals clamem ja fa vuit anys, ens demostra pla bé el verídic de la nostra suposició. Tothom parla d'art, de cultura, de germanor social i de patriotisme, i vegeu les llistes de les societats que són veritables fogars d'aquestes preades virtuts. És irrisori el percentatge dels que ajunten l'acció a la voluntat i així les nostres institucions culturals — com són tots els Orfeons — viuen sempre una vida esllanguida que si no fos per l'entusiasme i amor dels elements que els componen, que centuplicant-se supleixen tantes i tantes vergonyoses abstencions, acabarien en la més irrisòria consumpció.

Cal reaccionar, senyors, contra aquesta apatia suïcida que priva o escatima al nostre poble el nodriment espiritual que és el llevat per a les més altes conquestes i resurreccions, i convindria que tots ens convertíssim en apòstols d'aquesta croada conquistant nous adeptes per a les nostres files de protectors, preferentment aquells que senten l'orgull d'ésser i de dir-se catalans i que avui segurament blasmen de la violent desaparició de moltes entitats i organismes als quals, possiblement, ells no prestaven ajut de cap mena.

Tal vegada en repartir-se la present Memòria als senyors socis, s'hi ajuntarà igualment, un butlletí d'inscripció social com es féu l'any passat. Qui de nosaltres no té un amic, company o familiar que pugui i degui ésser soci de l'ORFEÓ i encara no en sigui? Qui, que combregui amb els nostres ideals, negarà el seu ajut a l'obra abnegada, persistent i eficaç de l'ORFEÓ CATALÀ?

Si cada un de nosaltres pogués retornar a la Junta el butlletí omplert degudament, la vida econòmica i social de la nostra Entitat esdevindria més fàcil, generosa i expansiva i el bon nom dels catalans, en aquest aspecte, assoliria un major relleu.

Aquesta és la meva recomanació d'enguany a tots els senyors socis aquí presents i als que interessant-se per la vida de l'ORFEÓ CATALÀ passin els ulls per aquestes ratlles a l'hora de la seva publicació.

Abans de tancar aquest aspecte de la nostra vida social, havem de fer constatar que aquest any ha augmentat la llista dels socis vitalicis amb els prestigiosos noms d'En Francesc Roig Niqui, Emili Vila Miquel i del company de Junta En Manuel Valls i Martí, tots ells prou coneguts i estimats en aquesta casa per

la seva constant col·laboració que acaba de culminar amb els donatius reglamentaris fets a obsequi de l'obra cultural de l'ORFEO.

Ha estat nomenat també soci vitalici, per acord de la Junta i a proposta del Mtre. Millet, l'erudit escriptor i distingit mestre En Frederic Lliurat, com a merescut homenatge i sincer reconeixement als seus constants i intelligents treballs en la nostra REVISTA MUSICAL CATALANA, la direcció de la qual, durant 20 anys, comparteix amb el Mtre. Salvat, excusant-nos de fer-ne l'elogi l'ésser de tots nosaltres ben conegudes i apreciades les seves dots i alts mereixements.

SITUACIÓ ECONOMICA

Segueix amb la normalitat ja tradicional en aquesta casa, la marxa de la seva economia, com haureu pogut observar per les dades que acaba de llegir el senyor Comptador. Així, doncs, s'han retornat enguany 20.000 ptes., tal com prevenen les condicions de la nostra emissió de deute, havent-se atès, demés, totes les altres obligacions i necessitats que comporta la vida de la nostra entitat.

Si la col·laboració social fos major — com dèiem suara — més extensa seria l'actuació de l'ORFEO; ara, com havem dit altres vegades, cal atemperar les sortides a les entrades i el sobrant en caixa que vos acaben de llegir, pla bé demostra l'aciençat equilibri que guarden aquestes dues partides.

Sàpiga, doncs, qui a voltes es condol de certs aspectes migrats de la vida econòmica de l'ORFEO, que els seus mitjans no li permeten majors expansions ni ajuts econòmics que tant li plauria atorgar en certes ocasions

Som, econòmicament, una família modesta que treballant anem vivint i pagant deutes, i a la casa on hi ha deutes no s'hi coneixen mai sobrants.

TASCA ARTÍSTICA

Aquest aspecte de l'activitat de l'ORFEO, és el fonamental, i per tant el que porta tota l'empenta i vigoria dels elements que componen la nostra entitat.

Podríem dir que cada any aquesta tasca artística arriba al cimall — si no de la perfecció, que ja havem dit que és inassolible en aquest món — almenys, de l'esforç i de la màxima eficàcia artística.

No és pas possible organitzar anyalment grans i costosos festivals, ja que ni el temps ho permet ni el sacrifici econòmic és sempre prou compensat, però tots els concerts de l'ORFEO, sia quina es vulgui la seva importància, sempre han constituït veritables esdeveniments artístics de la més gran eficàcia cultural.

Enguany, doncs, la tasca de l'ORFEO en aquest aspecte ha estat, podríem dir, planera i normal, però el goig i l'emoció artística han estat com sempre satisfactoris i lloables en tots sentits.

Vegem ara, cronològicament, els concerts celebrats.

El primer fou el que tingué lloc el dia 29 de març — segon de la tanda de Quaresma — en el qual, ultra la primera audició d'obres de Ravel, va estrenar-se per un quartet vocal els *Quatre Poemes* d'En Planas, premiats en un dels concursos Patxot, que administra l'ORFEÓ.

El dia 5 d'abril l'ORFEÓ col·laborà en el III concert de Quaresma cantant l'última part del programa amb obres d'alta importància artística, entre elles el majestuós *Divendres Sant*, del Mtre. Nicolau.

L'ORFEÓ fou sol·licitat per a cantar sots la direcció del Mtre. Fèlix Weingartner, en el Teatre del Liceu, la *Novena Simfonia* de Beethoven, al qual efecte va celebrar-se el concert el dia 7 de maig — centenari de la primera audició d'aquesta famosa obra a Viena — havent obtingut l'ORFEÓ un èxit remarcable.

Seguidament, el dia 13 de maig, i amb els mateixos elements del Concert anterior, va celebrar-se en el nostre Palau altra audició de la *Novena Simfonia* i del *Parsifal* (Consagració del Graal) assolint assenyalat èxit i havent constituït el concert un veritable esdeveniment artístic.

El dia 20 de maig, l'Associació de Música de Camera encarregà a l'ORFEÓ la celebració d'un concert a honor del Mestre Ravel, havent-se combinat un interessant programa de cançons catalanes i algunes del propi mestre, el qual restà extremadament complagut de la interpretació que els hi donà el Mtre. Millet i de l'execució de la Secció Choral, malgrat les seves dificultats. Així ho féu constar en càlides paraules d'admiració i gratitud i en unes lletres que estampà en l'àlbum de l'ORFEÓ.

El dia primer de juny, l'Associació de Música de la Congregació de la Immaculada, establerta en el Col·legi dels PP. Jesuïtes, organitzà un Concert a càrrec de l'ORFEÓ en el saló d'actes del Col·legi, que assolí un èxit extraordinari, deixant ben complaguda la distinguida concurrència que assistí a aquella festa d'art tan assenyaladament organitzada per les il·lustres personalitats que formen part de la ben orientada i novella Associació.

Enguany, amb motiu de celebrar-se el Centenari del naixement d'En Josep Anselm Clavé, la Germanor d'Orfeons de Catalunya organitzà un concert d'homenatge al popular músic-poeta, que tingué lloc en el nostre Palau el dia 18 d'octubre, prenent-hi part diversos orfeons i cantant l'ORFEÓ CATALÀ el *Somni d'una Verge*. Al final del concert, tots els orfeonistes, en nombre de 450, cantaren, sota la direcció del Mestre Millet, *Les flors de Maig*, que produïren un efecte sorprenent, tant pel volum i quantitat de les veus, com per la perfecció, unitat i dolcesa amb què fou cantada la popular composició.

Cal remarcar d'aquesta festa-homenatge, els vibrants discursos que s'hi llegiren, tots ells de gran vàlua i importància, havent de remarcar el del Mestre Mi-

llet, ple d'aquell assenyat sentit crític, fina observació i perfecte estil, que són les seves característiques.

L'ORFEO CATALÀ, com a homenatge íntim a En Clavé, acudí corporativament, amb la Senyera alçada, el dia de Pasqua de Resurrecció, a dipositar una corona de llorer al peu de l'estàtua del popular músic, cantant-se una de les seves composicions. L'ovació del nombrós públic que presencià la nostra humil ofrena i els aplaudiments amb què saludaven el pas de la Senyera, donaren encara una major emotivitat i transcendència a l'homenatge que es tributà al gran cantor del poble.

El dia 15 de juny va organitzar l'ORFEO un concert a obsequi dels socis protectors, que fou molt aplaudit i celebrat, tant per la importància del programa, com per la perfecció amb què va executar-se.

Un concert interessant fou el que sàviament disposà la direcció de l'ORFEO CATALÀ per al dia 16 de novembre, sota el títol de "*Un segle de música a Barcelona*" i els subtítols "Antecessors de Clavé — Clavé — Successors".

El programa, continuació de l'homenatge a En Clavé, contenia diferents obres d'aquest Mestre, precedides de les primeres obres de Sor i Obiols i seguides de les dels nostres moderns compositors, constituint una gama, si no de valors, d'èpoques, que donà un extraordinari relleu al concert, essent celebrat amb el major entusiasme i elogiat sense reserves per tota la crítica intel·ligent de la nostra ciutat.

Altre concert notable en tots sentits, fou el celebrat el dia 7 de desembre, en el qual figurava com a obra cabdal el Pròleg i Acte II d'*Orfeus* de Monteverdi, bellament interpretat per solistes, chor, orgue, clavicèmbal i petita orquestra, produint una profunda emoció malgrat la simplicitat d'elements i mètode amb què l'autor bastí aquesta obra famosa del segle dissetè.

L'adaptació d'aquests fragments dels elements antics als moderns, treball delicat, feixuc i intel·ligent, fou realitzada pel talent despert i actiu del Mestre Pujol, talment com la traducció catalana, ajustadíssima al text original, no canviant ni una nota ni valor de la declamació musical. Compartí, doncs, el nostre intel·ligent Subdirector l'èxit del concert i els elogis sincers i calurosos de tothom que sabé apreciar la valor i importància de la tasca duta a cap treballósament, però amb resultat ben satisfactori.

Cal també assenyalar la tasca depurada i perfecta del Mestre Salvat pulsant d'una faisó escaient el clavicèmbal (cedit gentilment per l'antic soci i bon amic de l'ORFEO En Lluís Guarro) i que donà un major caràcter i relleu a l'obra notable que s'executava.

La resta del programa fou dedicat preferentment a l'audició de *Madrigals*, aquesta música subtil i alada que tant de goig proporciona a l'auditori selecte que freqüenta els nostres concerts.

Tothora que s'ha presentat ocasió propícia, l'ORFEO s'ha complagut en la

celebració de concerts populars a les denses barriades obreres de la nostra ciutat per tal de fer sentir a aquelles masses, apartades desgraciadament de les manifestacions artístiques i culturals, les nostres, les seves cançons populars, les obres corals dels grans clàssics de la música i les dels nostres més il·lustres compositors.

Enguany, amb motiu de la inauguració del gran Teatre-Circ Olympia, el nostre apreciat President, que ho és a la vegada de la societat de propietaris constructora de l'edifici, ple tothora d'aquell sant entusiasme per l'ORFEO i la seva obra (que ell ha bressolat tants anys, ha vist créixer i tant ha contribuït a què prenguéssin gran ufana, expansió i ampla volada), es féu un honor que un dels primers concerts matinals-populars en el nou edifici, anés a càrrec de l'ORFEO CATALA. Va celebrar-se, doncs, el dit concert el dia 14 de desembre, en mig d'un entusiasme i vibració difícil de ressenyar, causant efecte sorprenent veure un públic de moltes mils persones, enardir-se d'entusiasme davant les belles tonades populars, trossos selectes talment de la seva mateixa ànima, i emocionar-se pel goig artístic de les grans composicions polifòniques i dels inspirats poemes musicals del nostre eminent mestre Nicolau.

Fou un dia de veritable glòria i triomf per l'ORFEO, la nostra música popular i l'encert dels organitzadors del Concert.

Ah, si fos possible sovintejar aquestes manifestacions artístiques o altres de semblants que enriqueixen l'ànima del poble humil, com s'esmuissarien certes asprors i s'enlairaria el seu nivell cultural, intensificant-se l'esperit de germanor, base del benestar i prosperitat social!

Finalment, l'ORFEO acaba de celebrar el concert ja tradicional de Sant Esteve amb l'èxit extraordinari de cada any, havent-se cantat un enfilall de nades catalanes i estrangeres, algunes d'elles en primera audició. Cal assenyalar entre les nades catalanes les delicioses composicions de mossèn Romeu i les del mestre Tomàs.

Per últim, el dia de Cap d'any, en el concert també tradicional de sardanes, l'ORFEO cantà les magnífiques i vigoroses composicions del Mestre Pujol *Cantada de Cap d'any i Sant Jordi triomfant*, que obtingueren l'èxit sempre creixent i acostumat.

En aquest concert, malgrat no tractar-se d'una obra coral, i per tant aliena a la nostra tasca, volem esmentar, per tractar-se del nostre Mestre Pujol, l'esclatant èxit que assolí la visió estiuenca titulada *Pireniques* per a tres cobles, obra plena de troballes i encerts orquestrals, de gran volada i de sorprenents efectes musicals, demostrativa del talent, vigorosa inspiració i tècnica del Mestre Pujol, el qual fou ben justament felicitat.

També per tractar-se del fill del nostre Director i per la importància que van assolint les seves novel·les produccions, esmentarem l'èxit que obtingué la nova sardana *Tardoral*, que s'estrenà, reveladora d'un acurat tecnicisme, i més encara, d'una inspiració ben feliç i prometedora.

El simpàtic Lluís M.^a, malgrat la seva modèstia que el fa fonèdis a tots els elogis i ovacions, hagué de sortir a rebre l'aplaudiment unànim i entusiasta de la nombrosa gentada, després de repetir-se la seva composició.

Demés d'aquests concerts, l'ORFEO ha celebrat quasi mensualment els que dedica als seus socis protectors i que com de costum són aplaudits amb el major entusiasme.

Aquesta és l'obra artística realitzada per l'ORFEO durant l'any finit. La seva sola enumeració basta per a comprendre l'activitat inlassable dels mestres i choristes, com la fe i fervor que tothom posa en la tasca. Així demostren entendre-ho les caloroses ovacions amb què el públic nombrós que sempre assisteix als nostres concerts, premia l'intelligent treball dels mestres i cantaires i els elogis entusiastes que endrecen a la seva tasca, esdevenint tothora els concerts de l'ORFEO veritables festes d'art, que el nostre poble ja els considera i els espera com a cosa consubstancial al seu viure ciutadà.

FESTES ÍNTIMES

Per bé que enguany no hagi estat possible la celebració d'excursions per un seguit de causes que ningú no ignora, en canvi s'ha intensificat la nostra vida social amb la celebració de nombroses festes íntimes, ço que és molt de lloar i fomentar, ja que com més intensa sigui la compenetració i germanor de la nostra família orfeònica, major serà la irradiació que expandirà l'obra que realitza i la seva tasca esdevindrà més eficaç i de la més alta transcendència.

Fou el primer acte íntim celebrat, el compliment d'un deure de franca estima i reconeixença que la Junta Directiva volgué ofrenar als choristes que amb major assiduitat compliren els seus deures durant l'any proppassat, els noms dels quals foren llegits ja en la Junta general passada, i perquè constin en el present document, plau-me de repetir en aquesta ocasió, per ordre de mereixements en aquest sentit: Pilar Roca, Josep M.ª Monereo, Joan Hil, Enrica Codina, Carme Cunillera, Delfina Ticó, Miquel Galito, Angela Ticó, Carme Fonollar, Concepció Vilalta, Carme Jové, Jaume Vall i Ermengol Bigas. El senzill acte tingué lloc en el Restaurant Martin, en el qual s'aplegaren en àpat de germanor les Juntes entrant i sortint amb els choristes esmentats, regnant la més franca cordialitat i elogiant-se degudament la conducta dels choristes obsequiats, desitjant tots, que el seu exemple tinguí molts imitadors.

Altra festa ben simpàtica, a la qual la Junta de l'ORFEO s'adherí amb entusiasme, fou la que els alumnes de vocalització de l'ORFEO endreçaren a la seva professora senyora Wehrle, la intelligent i fervorosa mestressa, fundadora de la secció de noies de l'ORFEO. L'acte tingué lloc davant una nombrosa concurrència de socis, el dia 10 de febrer, en la sala del Palau, prenent-hi part alguns dels

alumnes que cantaren bellament escollides composicions. Volgueren associar-se també a la festa, prenent-hi una part ben rellevant, la notable professora de piano N'Antònia Sancristòfol de Folch i l'exquisida violinista Na Carme Petit, acompanyada al piano per la distingida professora N'Emília Figueras de Torra, totes elles choristes de l'ORFEO.

La senyora Wehrle fou obsequiada amb ramells de flors, essent molt felicitada, servint-se al final un senzill *lunch*, durant el qual es canviaren paraules de mutu afecte i estima, recordant-se la tasca pacient i gloriosa que l'homenatjada ha realitzat dintre l'ORFEO i fent vots tothom perquè per llargs anys pugui anar formant estols de perfectes cantaires.

La diada de Sant Jordi, patró de Catalunya, tingué lloc altra festa íntima, en la qual, dintre l'aparent humilitat i senzillesa, brillà el foc del més pur entusiasme i la més pregonia emotivitat. Fou l'homenatge que la Secció Choral endreçà al mestre Pujol, per tal de festejar l'èxit que assolí l'execució del seu poema musical *Sant Jordi triomfant*.

A iniciativa dels choristes, va obrir-se una subscripció que de seguida assolí una quantitat respectable, encarregant-se a la casa Renart la reproducció del medalló gòtic de *Sant Jordi*, del Palau de la Generalitat, que degudament col·locat damunt ric dossier i amb un pergamí-endreça, fou ofert al mestre Pujol.

Aquest acte tingué lloc en la sala d'assaigs de l'ORFEO, davant la Secció Choral, Junta, mestres i molts socis protectors, encarregant-se el mestre Millet de fer l'ofrena amb un parlament, bell com tots els seus i amarat d'aquella sinceritat i emoció, d'aquella gràcia i bonesa que els fan doblement atractius i interessants. En les belles paraules que llegí el Mestre, hi traspuava tot l'afecte paternal — podríem dir — que sent pel seu antic chorista, avui enlairat al mestratge pels seus grans mereixements i pel seu infadigable treball, manifestant el goig que sentia en veure com els choristes ofrenaven aquell homenatge a qui se n'havia fet tan mereixedor i en el qual els mestres tots de l'ORFEO havien volgut també pendre part.

L'homenatjat llegí igualment un bellíssim discurs, fent protestes de modèstia i agraint cordialment l'homenatge i l'artístic present que se li ofrenava.

La Junta, que volgué associar-se a la festa, contractà la Cobla Barcelona per a tocar sardanes, ço que féu seguidament, després d'haver-se cantat en la sala del Palau el bell poema motiu de l'homenatge, dirigit pel propi autor, el qual fou molt aplaudit.

La cobla tocà tres sardanes, totes del mestre Pujol, començant per *Eugènia*, que fou la primera que compongué, i finalitzant amb l'estrena d'*Encisera*, escrita expressament per aquella festa.

El mestre Pujol volgué obsequiar els choristes amb un *lunch* que acabà de completar la simpàtica festa, amarada tota ella d'una cordialitat i amor, verament emocionants.

Volent la Junta Directiva testimoniar als choristes el seu apreci i satisfacció per la tasca de sacrifici i esforç que significa la constància en les tasques de la secció coral, acordà convidar la mateixa a una forada a la Conreria, per a sojornar-hi una diada i fruit del goig d'una bella companyonia, que és el principal daler dels nostres orfeonistes, i de l'esplèndida visió de la naturalesa que des d'aquella carena s'albira.

L'excursió tingué lloc el dia 29 de juny, en mig de la major expansió, alegria i benestar, resultant una festa plena del més pur encis, que no detallem per haver-ho fet ja detingudament i amb molta traça la REVISTA MUSICAL CATALANA, en el seu número d'agost proppassat.

Com de costum, el dia de Cap d'any va celebrar-se la ballada de sardanes amb gran concurrència de choristes i socis que dansaren alegrement un bell repertori de sardanes, havent-se obsequiat els choristes amb un senzill *lunch*, com s'acostuma els altres anys.

Finalment, el nostre senyor President, que no s'oblida mai de les coses de l'ORFEÓ i aprofita totes les avinenteses per a demostrar-ho, proporcionant no sols jorns de glòria a l'entitat, sinó també moments d'esplai per als seus choristes, obsequià a la Secció Coral, ara darrerament, convidant-la a una funció del Teatre-Circ Olympia, finesa que complagué molt als choristes, quedant-ne ben agraïts.

També podríem anotar en aquesta secció d'intimitats, la comunicació oficial que la Junta Directiva endreçà al mestre Nicolau el dia primer d'any, amb motiu de complir-se 25 anys de l'estrena per l'ORFEÓ del magnífic poema *La mort de l'escolà*, que tan fonament s'ha encarnat en l'esperit del nostre poble i tantes ovacions ha merescut a la nostra entitat com elogis al seu il·lustre autor. Recordem l'emoció que produí a París i Londres l'audició d'aquesta bellíssima pàgina musical.

L'ORFEÓ CATALÀ, que sent pel mestre Nicolau l'afecte més sincer i entrañable, li renovà en aquesta ocasió l'expressió de la seva alta estima i consideració més distingida.

Per a completar aquestes notes de la vida íntima de l'ORFEÓ plau-me fer constar el nom dels choristes senyoreta Concepció Mató i Simó Bartolí, com a socis choristes vitalicis, per fer 24 anys que formen part de la Secció Coral i el nom dels quals va ometre's involuntàriament en la Memòria passada.

ACTUACIÓ PATRIÓTICA

Aquest és el paratge ombriu i boirós del qual vos parlava al començ de la present ressenya i, per tant, fóra temeritat voler-hi penetrar amb evident perill de topaments, esquinços i reliscades fatals. Girarem, doncs, l'esguard a altre paratge més assolellat i lliure i esmentarem d'aquell, únicament, el que sobresurt

damunt la boira baixa, tal com els pics més alts emergeixen moltes vegades del mar boirós que els envolta.

Així, sols farem esment en aquest apartat—llevant-li encara tot comentari—de l'assistència del nostre senyor President, en representació pròpia i de l'ORFEO CATALÀ i amb tot l'entusiasme de la seva adhesió, als Jocs Florals catalans, celebrats enguany a Tolosa; de l'homenatge a l'illustre patrici i poeta Víctor Balaguer en el jorn del seu centenari; de la contribució de la nostra entitat a l'exposició del llibre occità que devia celebrar-se a l'esmentada ciutat del Llenguadoc, en la qual l'ORFEO trameté totes les seves publicacions i una collecció completa de la REVISTA MUSICAL CATALANA dels vint anys de la seva publicació, i finalment esmentarem l'assistència de l'ORFEO a l'enterrament i homenatge popular—podríem dir—al gran Guimerà, més que pel fet d'ésser soci d'aquesta entitat, pel simbolisme que auriolava aquella testa venerable i representativa, i que el poble agudament sabé glorificar en l'hora del seu traspàs.

PREMIS MUSICALS

Si tot allò que contribueix al ressorgiment i vigorització de l'ànima d'un poble i a l'aportació de noves valors al seu patrimoni espiritual, és tasca fonamentalment patriòtica, bé podem nosaltres incloure en l'aspecte que estem glosant de l'obra de l'ORFEO, l'organització i funcionament dels Premis Musicals Patxot i Rabell, que si fan honor al seu fundador, l'illustre patrici, exemple i orgull de la seva terra, també emplen de satisfacció i joia la nostra entitat per haver-se-li confiat la seva administració i direcció, seguint el pla orgànic establert quan es fundaren.

Amb la cura que caracteritza tota l'actuació del secretari d'aquests premis, mestre Salvat, va desenrotllant-se amb normalitat el funcionament dels mateixos, amb el més gran interès i eficàcia artística, havent format part dels seus jurats els nostres músics més eminents i distingides personalitats de reconeguda solvència artística, tal com els mestres Nicolau, Millet, mossèn Romeu, Garreta, Lamote de Grignon, Vicens M.ª de Gibert, Pahissa, Marià Vinyas i algun altre.

Enguany els *Premis musicals Eusebi Patxot i Llagustera*, amb data del primer de desembre de 1924, publicaren en segona i última convocatòria el cartell del V^è Concurs, el premi del qual consisteix en 4.000 pessetes, al millor Poema simfònic per a gran orquestra.

Com a premi extraordinari, per no haver-se adjudicat en el concurs anterior, figura en el mateix cartell el de 2.000 pessetes a la més important collecció d'obres antigues d'autors de terres de llengua catalana anteriors a l'any 1650, no publicades en notació moderna.

Aquest concurs s'ha de fallar el dia primer de desembre d'enguany.

I els *Premis musicals Concepció Rabell i Cibils, vídua de Romaguera*, el dia 8 de maig, feren públic el veredict del II Concurs, el premi del qual, consistent

en 6.000 pessetes a la millor composició per a solistes vocals, chors i orquestra, no s'adjudicà pel magre valer de les obres presentades.

En la mateixa data es publicà el cartell del III Concurs oferint-se un premi de 2.000 pessetes al millor Quintet per a instruments d'arc i piano, i el mateix del concurs anterior, com a extraordinari, si bé aquest no es fallarà fins l'any 1927.

CANÇONER POPULAR DE CATALUNYA

També aquesta importantíssima obra va seguint, sota la cura del secretari mossèn Juan Puntí, la seva marxa progressiva i ferma per tal d'assolir l'ideal que motivà la seva fundació.

Enguany han continuat amb gran eficàcia les missions de recerca per diverses encontrades, aplegant nombrosos materials i impressionant gran nombre de plaques fonogràfiques, no sols de tonades populars, sinó també d'alguns flabiolaires meravellosos, àdhuc d'un rural sonador de violí que sense saber un borrall de solfa, fa amb aquell instrument veritables prodigis d'inventiva i afinació.

Les recerques s'han estès enguany per València i Mallorca, confiades a gent apta i ben capacitada de l'obra del Cançoner, resident en aquelles terres germanes.

Al concurs convocat pel Cançoner durant l'any passat s'hi han presentat 22 obres, la valor artística i documental de les quals ignorem encara, però hom creu que serà de molta importància, tant pel grandios nombre de tonades aplegades com per la positiva valor d'algunes d'elles.

Aquesta és la tasca artística de l'ORFEÓ CATALÀ; vegem ara ràpidament la seva

EFICÀCIA SOCIAL

Per tal d'abreujar i no repetir paraules i conceptes ja emesos en anteriors ocasions, direm que la transcendència social de l'obra de l'ORFEÓ és tan evident i eficaç que no calen pas gaires paraules per a fer-la ressaltar i lloar degudament. Ella sola resplendeix amb la força del seu apostolat, i la llum i calor que expandeix arreu constitueix el seu major elogi.

En el transcurs de la present Memòria, i en cada un dels actes ressenyats, bé pot veure's l'empremta eficaçíssima d'aquesta alta missió social de la nostra Entitat.

Fruit també de la germanor i eficàcia social és l'excel·lent relació que la nostra entitat manté amb totes les societats corals germanes i l'ajut i cooperació que facilita arreu on les seves possibilitats li ho permeten.

Enguany, s'han atès les demandes de reglaments, còpies de partitures, consultes, llibres, etc., sol·licitades per diferents entitats, entre elles l'*Orfeón Pamplonés*, l'*Orfeón Zaragozano*, de diversos centres d'Amèrica, dels reclosos del Penal de Burgos, de l'Escola Mn. Cinto i altres.

S'ha adherit l'ORFEÓ a totes les festes de cultura i art celebrades; a les Noces d'argent de l'Orfeó "Eco de Catalunya"; al projecte d'homenatge al mestre Lamote i al merescut homenatge que es tributà al jove compositor N'Eduard Toldrà, acte al qual assistí, en representació de l'ORFEÓ, el mestre Pujol.

Darrerament, ha felicitat el mestre Arbós, de Madrid, gran amic de l'ORFEÓ, pel seu ingrés a l'Acadèmia de Sant Ferran, d'aquella Cort, i avui mateix el mestre Millet ha assistit també, en nom de l'ORFEÓ, a l'homenatge al celebrat poeta i dibuixant Apelles Mestres.

DONATIUS

La compenetració espiritual que existeix i que cada dia s'aferma, entre l'obra de l'ORFEÓ i el sentiment patriòtic de molts catalans, fa que cada any sigui més abundosa i important, la llista de donatius, deixes i oferiments que es fan espontàniament a la nostra Entitat amb cordial afecte que reconforta i anima.

Enguany cal esmentar, ultra els donatius valuosos dels socis vitalicis, el de l'ex-company de Junta En Tomàs Jansà, d'una làmina de 100 pessetes; d'En Manuel Valls i Merino i d'En Manuel Capdevila de diversos llibres originals per a la nostra biblioteca; d'En Narcís Pla i Daniel d'alguns cupons i d'En Daniel Ripol, el transport gratuït de tot el material artístic que la senyora vídua Rodoreda ens trameté des de Buenos Aires, i, finalment, l'important donatiu d'una col·lecció de peces musicals que ha fet a l'ORFEÓ el mestre Millet.

Mes, entre tots aquests donatius, cal assenyalar per la seva exemplaritat i valer dignes de tota lloança i agraïment, el que féu l'antic soci En Ramon Roca i Sans — segons se us detallarà en aquest acte — destinat a les finalitats culturals de l'obra de l'ORFEÓ.

La Junta, verament complaguda de la importància d'aquest donatiu, acordà proposar a la Junta General avui reunida, el nomenament de Soci Honorari a favor de l'entusiasta consoci que d'una manera tan eficaç, positiva i pràctica, manifesta el seu amor i protecció a la cultura general del nostre poble.

Altre donatiu de certa importància se'ns assegura que hi ha fet per un difunt soci vitalici, mes per estar l'assumpte encara en mans de la testamentaria del mateix, no ens és possible avui concretar-lo.

Heus aquí ressenyada tota la tasca de l'ORFEÓ durant l'any. Tal com em proposava, crec que enguany no hauré pas molestat molt la vostra atenció, puix he procurat sintetitzar tot el possible.

L'assiduitat i traça amb què la REVISTA MUSICAL CATALANA ressenya tots els actes que realitza l'ORFEÓ, redueix els límits de la Memòria a un simple resum o índex de la tasca realitzada. Qui vulgui assabentar-se amb detall d'algun dels actes, concerts, festes, excursions indicades en la present Memòria, que acudeixi a la nostra REVISTA que satisfarà complidament els seus desigs.

Per això, ara més que mai, recomano a tots els socis de l'ORFEÓ que vulguin subscriure's a la nostra publicació mensual, que no és pas exclusivament una revista de tècnica musical, apta sols per als professionals, sinó un interessant butlletí, resum preferentment, de tota la vida social de l'ORFEÓ CATALÀ, molt convenient per a tots els aimants de la nostra Entitat, que ben segur que els ha d'interessar i plaure tot el que faci referència a la vida i actuació de l'entitat que ells protegeixen. D'aquesta manera, no sols donaran satisfacció als seus sentiments d'afecte a l'ORFEÓ CATALÀ sinó que ajudaran a vigoritzar i enfortir la vida econòmica de la nostra REVISTA MUSICAL CATALANA, que ja fa més de 21 anys que es publica, gràcies a l'abnegació dels nostres Mestres, redactors i dels bons companys que tots sabeu, així com a l'ajut econòmic de l'ORFEÓ, ja que li manca, dolorosament, en bona part, el dels subscriptors.

Resumint, doncs, la impressió de la tasca de l'ORFEÓ CATALÀ durant l'any finit, havem de dir que ha estat com sempre excellent, abundosa i de la més alta eficàcia artística, social i patriòtica i encara enguany, com antany, ha tingut una altra virtualitat molt semblant, idèntica, millor diríem, a la que tingué l'obra musical de Smetana, el cabdill nacional del poble txec, en èpoques pariones a les que vivim (1).

Per això, en finalitzar l'any i albirar d'una ràpida llambregada des del cim assolit, tota la ruta feta, la sembla escampada arreu, la saó fructificant esmerçada i la florida que s'ha esbadellat al nostre pas, el cor nostre sorolla de gaubança i no pot menys que restar satisfet i lloar i regraciar Déu que ha concedit a la nostra entitat una felicitat i nova anyada, la que fa 33 de la seva vida, do verament miraculós en aquesta època d'inconstàncies, materialisme i banalitats.

Ah, senyors! Si la meua pobra veu tingués un xic de ressò, com demanaria jo, cada any, després de la celebració dels funerals per l'ànima dels nostres difunts, el càntic exultant d'un solemni *Te Deum* en acció corporativa de gràcies per l'anyada acomplida amb tant de bé realitzat i tanta escampadissa d'amor! Com em plauria veure aquests dos actes litúrgics celebrats simultàniament! Primer, la Senyera endolada, negres els ornaments sacerdotals, esmortuïda la llum de l'altar com ho seria la nostra ànima per la dolor dels companys perduts i els càntics funerals ressonant arreu com un clam collectiu en bé dels nostres traspassats. I després, seguidament, exhornats els ministres del Senyor amb les blanques i aurífiques vestimentes, encès l'altar com un pa d'or i la Senyera fulgurant de llum i joia, entonar tothom genolls en terra, el solemni *Te Deum* en acció de gràcies al Déu Totpoderós al qual ja li canten a chor les angèliques potestats.

Quin contrast més escaient, senyors, en pervindria! i que bé s'adiria amb la realitat de la vida! Perquè, no és un seguit contrast el nostre viure quotidià? Al costat de la dolor més pregon, no hi esclata la flor de l'esperança o del consol

(1) Vegi-s REVISTA MUSICAL CATALANA núm. 249 (Setembre 1924).

guaridor? En el nostre viure social o corporatiu mateix, no veiem al costat d'una festa d'art i de joia, l'enterrament del germà cantaire o del soci fervorós? No recordeu de l'excursió a París i Londres, el plaer dels èxits triomfals, agermanat amb la dolor del traspàs d'una gentil chorista?

Doncs, la doble festa litúrgica que jo demanaria, demés del seu valer espiritual, tindria el de recordar-nos amb el seu contrast colpidor, les lliçons de dolor i humilitat que Déu ens envia — com diu amb cristiana filosofia el Mestre Millet — i que tan fruitoses serien per a la nostra ànima, especialment en el principi de la nova anyada “perquè en el fons de les nostres cantades — com diu el Mestre — hi guardéssim sempre els sentiments nobles de la reialesa humana, sense la buidor de la vanitat totxa, perquè fossin així expressió de la noblesa del nostre origen i de l'excelsitud de la finalitat nostra”.

I ara, per acabar, voldria dir unes paraules d'elogi que traslluïssin demés tot l'afecte i veneració que sentim pel Mtre. Millet, alè creador de tantes meravelles i de tant goig per a l'esperit; pel seu col·laborador eficacíssim Mtre. Pujol, per tots els altres Mestres i professors actius, abnegats, intelligents, mes la nostra petitesa no ens deixaria pas dir la paraula roent, ferma i definitiva que ells es mereixen, que fos alhora agraïment i admiració, que fos expressió del nostre sentir i del de tot Catalunya. Callem doncs, i ofrenem-los en homenatge, tota la majestat, significança i grandesa de la paraula que no ha estat dita...

Mes a vosaltres, companys choristes, a vosaltres sí que m'atreveixo a endreçar-vos uns mots d'admiració i elogi; a vosaltres que d'aquest temple de l'art sou la volta fonamental, la clau de la qual és el Mestre estimat, a vosaltres que doneu el més alt exemple d'una joventut voluntariosa i ardida, lluitant per la cultura de la pàtria, no amb armes homicides, sinó amb la cançó a flor de llavi i la fe a dins del cor, assolint així les més altes conquestes; a vosaltres, doncs, plau-me felicitar-vos bo i recomanant-vos perseverança i fermesa en la nobilíssima missió que acompliu.

Per vosaltres, la flor de la nostra espiritualitat, les tonades meloses del nostre terror, les dolçors de la nostra parla i el ressò llunyà dels temps que foren, vibren tothora arreu de la nostra pàtria i n'han traspassat ja les fronteres, comunicant a públics estrangers el foc del nostre ideal i l'empremta del nostre art.

Per vosaltres, els nostres públics s'enardeixen d'entusiasme i es delecten amb el davassall de melodies que pròdigament escampeu.

Per vosaltres, per mitjà del vostre esforç, cada dia s'acoblen noves valors en el nostre patrimoni artístic i cultural. Per això, bons choristes, cal que us captingueu de l'alta missió educativa i patriòtica que esteu realitzant i cal que la prosseguïu amb més fermesa, fe i constància que mai.

Ja veieu l'èxit que assoleixen els vostres concerts, els judicis crítics que mereix la vostra tasca i l'assiduitat dels nostres públics emplenant el Palau per a aplaudir-vos i premiar-vos el vostre pacientíssim i intelligent treball. Ja ha-

veu vist les falagueres opinions que l'ORFEÓ CATALÀ ha merescut recentment, a eminents músics estrangers, tals com Borovsky, Weingartner, Ravel, Koussevitzky, Spak, Slaviansky i altres, opinions algunes d'elles escrites en el nostre àlbum d'honor i altres damunt la premsa estrangera.

En fi, choristes, un enfilall de satisfaccions i elogis que volen dir, també, responsabilitat. Per això, redobleu la fe, la perseverança, la constància i esforç en les tasques artístiques de la Secció Choral; no vos deixeu embadalir pel cantar enganyador de la sirena dels plaers materials que vos adormiria l'esperit i esdevindríeu choristes sense el foc i l'entusiasme que abraça les vostres tonades; serveu sempre pur el cos i l'ànima que així els vostres cants esdevindran més bells i resplendents.

Seguiu les indicacions dels vostres Mestres, secundeu els seus esforços, assimileu-vos el seu esperit artístic, no manqueu a les classes, estudeu, assageu i canteu amb entusiasme i bona voluntat i encara vos demanaria, especialment a vosaltres, homes choristes, que conqueríssiu nous companys per a la tasca, companys ben dotats de veu i de sana espiritualitat, que com més se n'acoblarien al vostre entorn, més potent esdevindria la tasca i més transcendent la seva virtualitat.

Seguiu cantant, doncs, bons choristes, que ningú no deserti d'aquest lloc d'honor i responsabilitat, que si tothora són convenients les vostres tonades per endolcir la nostra vida, ho són majorment avui, que tots nosaltres, tot Catalunya, en mig del silenci regnant, ens havem d'entendre per mitjà dels vostres cants.

Orfeó Català

PRIMER CONCERT DE QUARESMA

(Diumenge, 15 de març)

Un jorn clar, un sol esplèndid, un dolç pressentiment d'unes jornades plenes d'evocacions i meravelles al redós de la Ciutat Eterna i una inquieta frisança per fruit aquelles emocions, omplien de joia i animació la sala ja plena del Palau.

Ovacions als cantaires, a la Senyera i al mestre Millet; i les majestuoses notes del *Cant de la Senyera*, que com ja és de consuetud tothom escolta a peu dret i aplaudeix en les seves més belles estrofes, encapçalaven les obres del programa, les mateixes, juntes amb les del segon concert, que l'ORFEÓ cantarà a Roma.

El rossinyol, de Mas i Serracant, una de les més notables melodies catalanes; *Els fadrins de Sant Boi* i *La mal maridada*, de Pérez Moya; *El fill de don Gallardó* i les exquisides *Cançó de bressol* i *Cançó del lladre*, de Sancho Marraco; la popular *Sardana de les monges*, de Morera; *L'enyor*, la delicada composició de Cumellas Ribó; la primera audició de *Cançó de l'espadar*, de Samper, bellíssima tonada mallorquina, de fina melodia oriental, elegantment tractada, per a la qual els versos del poeta Alcover en *La Serra* "Tonada del batre; cadença moresca", semblen a propòsit escrits, i *El Noi de la Mare*, de Nicolau, aquesta meravella d'harmonització insuperable, foren totes rebudes amb els aplaudiments més efusius. Així les senyoretes Fornells i Ensenyat i el senyor Vila, en els solis respectivament en compartiren l'èxit, i el mestre Millet amb la secció coral reberen el tribut d'admiració de l'auditori.

En la segona part la música estrangera hi era representada per les quatre composicions: *Hivern*, Debussy; *Garideta* i *Tres ocellets del Paradís*, Ravel; i *Kalinka*, Schindler; totes elles d'èxit definitiu en els programes de l'ORFEÓ i en les quals cooperaren eficaçment com a solistes les senyoretes Fornells i Roca i els senyors Torra i Crespo en la tercera, i el senyor Torra en la darrera que, com altres obres del programa, hagué d'ésser repetida.

Don Joan i Don Ramon, la magnífica glossa de Pedrell inoblidable, i la patètica i immortal composició del músic nacional de Catalunya Antoni Nicolau, *La mort de l'escolà*, que fou la nota culminant de la tarda, clogueren el programa d'aquesta primera sessió quaresmal.

El mestre Millet, que dirigí tot el concert amb aquell entusiasme infadigable i aquell fervor ple de respecte i amorosa ardidesa juvenívola, fou objecte de constants ovacions que ell compartí amb els seus benivolguts orfeonistes.

I en eixir lentament de la sala la gran massa de públic que hi era congregat, una remor de converses que l'acompanyava, acusava un tema gairebé únic: la glorificació de l'art de Catalunya en les albiradores i ja properes jornades romanes, glorificació que començava gairebé en finir la d'aquesta tarda.

J. M. i M.

SEGON CONCERT DE QUARESMA

(Diumenge, 29 de març)

Amb l'acostumat esgotament de localitats i entrades tingué lloc el segon concert que en la Quaresma d'enguany ha donat al Palau de la Música Catalana l'ORFEO CATALÀ, dirigit pel mestre Lluís Millet.

La sala del Palau plena, per si sola ja és una festa on es barreja la comunicativa alegria dels colors amb el frisar impacient dels ideals; afegiu-hi l'exultació dels cants i tindreu el secret d'aquestes vetlles, on tot vibra, tot commou, tot batega amb el mateix ritme, des del mestre Millet, ànima, cor i seny d'aquests grans aplecs, fins el més modest dels oïdors, passant per aquesta constant i infatigable massa choral.

El programa d'aquest segon concert fou començat amb la invocació d'*El cant de la Senyera*, Millet; seguint les cançons populars *Sota de Folm*, Morera; *La filla del marxant* i *L'hereu Riera*, Cumellas Ribó; *Non-non, noneta*, *La Mare de Déu* i *Cançó de Nadal*, Romeu; *La Nina i el moliner*, Pérez Moya; *El cant dels ocells*, Millet; *Els tres tambors*, Lambert; *El caçador i la pastoreta*, Botey, i la sardana *La nostra verema*, Morera. La melodia de les cançons, no se sap quina més bella i exquisida; la curosa interpretació que el mestre Millet amb els seus orfeonistes hi esmerçaren; l'eficaç intervenció dels solistes senyoretes Fornells i Ensenyat i els senyors Torra i Crespo, feren que en conjunt l'auditori prodigués constantment les seves manifestacions d'entusiasme, fins al punt d'haver de repetir-se gairebé totes les composicions.

Amb la descriptiva i sempre fresca i xamosa *Ocellada*, de Jannequin, comença la segona part, seguint les composicions dels mestres italians Banchieri, amb el seu *Madrigal a un dolç rossinyol*, model d'exquísidesa i amorosa tendròr; i Marenzio, amb el seu poemeta *Ardent el sol*, la poderosa evocació de la calda migdia feta notes, tan lluminoses i plenes de vida i sentiment, com la mateixa natura que tan magníficament canta, amb un encert indiscutible.

Després, la portentosa creació del mestre Nicolau, *Divendres Sant*, espiritual i humana ensem; l'obra commovedora que té la virtut d'humiliar les voluntats, d'identica faisó com flectariem els genolls en terra quan esclata aquella imponent lamentació: *Popule meus, quid feci tibi?*, que aixeca vers el cel les ànimes arborades, talment com hi aixecariem els braços tremolosament implorants amb aquell clam fora de tota ponderació: *Al cel alça el cor, tu que al cel camines*.

El mestre Millet, posant-hi tot aquell seu gran cabal d'amor i entusiasme, així com els orfeonistes tots i els solistes senyoretes Fornells i Roca i senyors Torra i Crespo, feren la bona obra de fer-nos fruit integral la bellesa immortal que travessa el poema.

Després, gairebé no podia seguir altra obra que no fos el *Credo de la Missa del "Papa Marcel"*, de Palestrina, i aquest culminà en fer-nos amar aquest art noble dels sons, quan fa ajuntar les veus de la humanitat amb aquesta admirable polifonia, llaç d'unió entre les veus cèliques i terrenals, en amorós connubi.

La magnitud de l'obra correspongué a la magnitud de l'entusiasme; què menys pot fer hom que exterioritzar les emocions que l'envaeixen quan tan pròdigament li són donades?

El mestre Millet i l'ORFEO reberen llargament l'ovació de l'auditori.

J. M. i M.

Catalunya

BARCELONA

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA: ASSOCIACIÓ D'AMICS DE LA MÚSICA. — Els dies 28 de febrer i 5 de març oírem un ben notable Quartet Hongarès. Constitueixen l'esmentat Quartet els següents distingits artistes: Emeric Waldauer, primer violí; Eugeni Kessler, segon violí; Joan Temesvary, viola, i Eugeni de Kerpely, violoncel. Els esmentats concertistes es distingeixen, en tocar junts, per llur fusió sonora, tothora perfecta. Els uneix, d'altra banda, un bonic ritme i una ben formosa unitat d'estil. Una sola ànima dona vida, es diria, al Quartet del qual parlem. Els artistes hongaresos interpretaren un Quartet de Mozart, els op. 59, núm. 2 i núm. 3, de Beethoven, l'op. 51, núm. 1, de Brahms, el Quartet op. 7, de Bela Bartok, i el núm. 2, op. 10, de Zoltan Kodaly. El Quartet de Mozart fou ben tocat però interpretat amb un cert romanticisme una mica hongarès. Servarem un bon record de les execucions dels Quartets de Brahms i de Beethoven. El Quartet de Bela Bartok, que hom escoltava per primera vegada, fou admirablement executat. Però l'obra no aconseguí interessar-nos. Coneixem altres pàgines del gran músic hongarès, certament més encertades. Es tracta d'una producció que pretén ésser personal però que en definitiva, apareix, ens sembla, una mica buida. El Quartet de Zoltan Kodaly és agradósíssim. L'ambient popular el situa, li dona personalitat.

Els Amics aplaudiren, ben justament, els ben notables quartetistes hongaresos.—X.

Hom servarà el més viu i més agradós record dels dos concerts que l'Associació d'Amics de la Música confià, amb innegable encert, a Blanca Selva i a Joan Massià. Els esmentats concerts s'efectuaren els dies 30 de març i 3 d'abril. En el primer dels concerts que ara ens ocupen, Blanca Selva i Joan Massià executaren una Sonata de Haendel, per a violí i piano, i la sempre original i formosa Sonata de Cèsar Franck. Després oírem una Partita de Bach, i les 32 Variacions, per a piano, de Beethoven, i pàgines per a violí de Vitali, Veracini, Benda i Mozart. El segon concert Selva-Massià fou dedicat a Beethoven. Els dos notabilíssims artistes interpretaren les Sonates op. 30, núm. 1 i núm. 2, i l'op. 47 (dedicada a Kreutzer).

Blanca Selva tocà la Partita de Bach i les Variacions de Beethoven de manera absolutament perfecta. Admiràrem, una vegada més, la seva tècnica facilíssima i el seu estil sentit, senzill i sempre lluminós. Les obres que acabem d'esmentar no poden ésser ni millor executades ni millor interpretades que de la manera que les executà i interpretà l'original i sempre admirable pianista francesa.

Joan Massià tocà també les pàgines els autors de les quals havem ja citat, amb extremada delicadesa, amb finíssim bon gust. L'art d'En Massià és sempre ple de mesura i d'exquisidesa.

Els dos artistes executaren després les pàgines de Franck amb sincer entusiasme. Entusiasme que compartiren prestament els que escoltaven.

La sessió Beethoven esdevindrà inoblidable. Blanca Selva i Joan Massià executaren les pàgines sempre formoses del gran sord amb perfecte domini de la tècnica i de l'esperit que les anima. Llurs interpretacions foren notabilíssimes, equilibradíssimes, sentidíssimes. I els Amics, agraïts (i engrescats!) dedicaren als dos admirables executants una ben franca i ben sentida ovació.

Cal desitjar que els dos notabilíssims artistes tornin a visitar-nos, ben aviat.—X.

CONCERTS EMILI SAUER.—El gran pianista hamburguès ha tornat a visitar-nos. I el seu art seriós, pulcríssim, personalíssim, triomfà, de bell nou, entre nosaltres. Sauer tocà al Palau els dies 20, 22 i 24 de març. Interpretà pàgines de Haydn, Mozart, Beethoven, Schumann, Mendelssohn, Chopin, Schubert-Liszt, Liszt, Granados i Sauer. Els programes foren, doncs, com queda vist, variadíssims. Sauer va tocar el *Carnaval*, de Schumann, de manera notabilíssima. La seva interpretació esdevingué un veritable model de fina malícia, d'espiritualitat. No ens va agradar ja tant la seva interpretació de la *Fantasia* del gran romàntic. Sauer tocà també la Sonata op. 31, núm. 1, de Beethoven, i les pàgines de Chopin (*Scherzo* op. 39, *Fantasia*, etcètera) amb admirable correcció. Car el que caracteritza les execucions i les interpretacions d'Emili Sauer és pel damunt de tot, la correcció. (Correcció d'estil i correcció de mecanisme). I amb tot, Sauer és, sens dubte, un artista ben personal. Però fuig sistemàticament (i amb raó) de les impureses, dels efectismes grollers. I és, decididament, un gran pianista, un gran artista.

El públic aclamà llargament el popular concertista.—X.

ASSOCIACIÓ DE MÚSICA DA CAMERA.—El setè concert del present curs de l'entitat que ens ocupa anà a càrrec de Maurici Maréchal, violoncellista, i d'Emili Poillot, pianista.

Maurici Maréchal, que els nostres aficionats han ja aplaudit més d'una vegada, és, certament, un dels millors violoncellistes contemporanis. Treu un so ferm i pastós del violoncel i té, demés, una tècnica fàcil, completíssima. En fi, diu bé i té fins el do d'agradar, d'encisar.

En acompanyar-lo, Emili Poillot palesà que és també un excel·lent i ben intel·ligent executant.

Heus aquí ara el programa del concert que comentem:

Sonata en sol menor, Haendel; Concert en si bemoll major, Boccherini; *Epiphanie*, André Caplet; tres peces d'estil popular, Schumann; *Melodia*, Glazunow; *Cançó índia*, Rimsky-Korsakoff; *Pièce en do diesi menor*, Nadia Boulanger.

Hom esperava amb interès l'audició d'*Epiphanie*, *fresque pour violoncelle principal avec accompagnement*, d'André Caplet.

Confessarem amb franquesa que, en general, l'obra esmentada ens fa més aviat l'efecte d'un desig... que de la realització del susdit desig. En altres termes: més que de troballa ens atreviríem a qualificar l'obra de la qual parlem, de franca recerca.

A més, certes fórmules emprades per Caplet, ja no sorprenden, ja no semblen noves!... Amb tot, a judicar per l'única audició que motiva el nostre comentari, ens trobem al davant d'una obra que pretén ésser personal, que pretén fugir, sistemàticament, de les coses ja fetes. Però no sempre ho aconsegueix, ens semblà. En fi, malgrat les curiositats evidents de l'escriptura, malgrat algun moment francament interessant, en general, repetim-ho *Epiphanie* ens semblà més un important treball de recerca que una franca i ja victoriosa troballa.

L'obra de Caplet fou admirablement executada. André Caplet no podia somniar per a la seva obra, millors interpretadors que Maurici Maréchal i Emili Poillot.

Els dos notabilíssims concertistes foren, ja no cal dir-ho, ben aplaudits. — X.

FOMENT DE CULTURA: ASSOCIACIÓ DE MÚSICA DE LA CONGREGACIÓ DE LA I. i ST. LL. G. — *Joan Salvat. Ramon Crespo.* — Abans que tot fem constar el viu plaer que ens causa la creació d'aquesta nova entitat musical, que ha organitzat ja alguns importants concerts. Entre ells, fou ben interessant la sessió que s'efectuà el dia primer de març, i que anà a càrrec dels nostres amics i companys Joan Salvat i Ramon Crespo. La bona amistat que ens uneix amb els esmentats artistes no pot privar-nos de fer constar l'èxit franc de llur sessió. La susdita sessió fou enterament consagrada a la música que hom anomena generalment *antiga*. Oïrem belles pàgines de Scarlatti, G. B. Martini, G. B. Matielli, F. Couperin, J. F. Rameau, G. F. Haendel, J. S. Bach i W. A. Mozart, que Joan Salvat executà al clavicordi, i cançons populars catalanes i produccions de J. Vázquez, J. S. Bach, G. Caccini i A. Scarlatti, que cantà amb exquisida correcció el solista de l'ORFEO CATALÀ, Ramon Crespo.

Joan Salvat és un enamorat del clavicordi. L'ha tocat més d'una vegada en públic. I els seus dits corren amb facilitat pel damunt de les tecles del vell i humil instrument. I la música delitosa, espiritual, pintoresca o elegant dels segles dissetè i divuitè sona bé sota els dits del nostre amic. El públic, selectíssim, que acudí a la sessió que ens ocupa, fou ben sensible a l'encís de la veueta feble del vell i ja avui oblidat instrument i aplaudí força a Joan Salvat. Reclamà, fins i tot, algun *bis*.

Ramon Crespo cantà, com dèiem, amb exquisida i ben senzilla correcció. Fou també festejadíssim.

Jaume Torrens-Modest Serra. — Fou també notable el concert següent, organitzat per l'Associació de Música de la Congregació de la I. i St. Ll. G. Aquest cop fou confiat al violoncellista Jaume Torrens i al pianista Modest Serra. Els dits artistes executaren el següent programa: *Sonata en sol*, Sammartini; *Melodie*, Rubinstein; *Minuet gòtic*, Boëllmann; *Concert en re*, Haydn; *Melodia romàntica*, A. Massana, S. J.; *Una meravellosa rondalla*, F. Pujol; *El flabiol, el titit i l'escarbat*, J. Cassadó; *Impromptu*, J. Borràs de Palau; *Joguina*, Garreta.

Jaume Torrens és un excellent violoncellista. Tocà molt bé tot el programa, però *es lluí*, sobretot, en interpretar la *Sonata* de Sammartini i el *Concert* de Haydn. Farem constar amb gust que el públic aplaudí insistentment les produccions catalanes. I En Torrens hagué de repetir l'obra de J. Cassadó.

El pianista Modest Serra acompanyà amb seny. — X.

ATENEU ENCICLOPÈDIC POPULAR. — Les audicions públiques de cançons populars catalanes que sovint organitza l'Ateneu Enciclopèdic són sempre acollides

amb el major interès. La darrera celebrada tingué per comentador l'Ilustre poeta i fòlklorista N'Apeles Mestres, el qual preparà l'auditori amb algunes consideracions sobre la cançó popular catalana. L'encís de la seva paraula, ja no cal dir-ho, es repetí aquesta vegada, mereixent de quants l'escoltaren els més francs elogis.

Acabada la dissertació del senyor Mestres, començà l'audició de cançons, harmonitzades amb cabal coneixement i destresa pel nostre benivolgut company, professor de l'ORFEÓ CATALÀ, En Joan Tomàs. Els interpretadors d'elles, senyoreta Pilar Roca, Francesc Torra i Ramon Crespo, solistes del mateix ORFEÓ, escoltaren durant el transcurs de la sessió llargs aplaudiments, que exigiren sovint la repetició de la cançó tot just entonada; amb tan bon sentit ho feren i un amor tan viu les inflamava totes.

Un nou èxit, doncs, per al mestre Tomàs i per als seus col·laboradors, que ens plau força recordar des d'aquestes pàgines.

Noticiari

CONCURS NACIONAL D'OPÈRES.— En atenció a reiterades súplices d'algunes entitats musicals de Catalunya i de fora, la junta de govern de la Societat del Gran Teatre del Liceu ha acordat prorrogar el termini d'admissió per al primer concurs d'òperes convocat per la dita Societat.

El compositor espanyols, domiciliats o no a Espanya, que desitgin concórrer a aqueix certamen en el qual s'ofereix un premi de 5.000 pessetes a la millor òpera inèdita en tres o més actes, i un altre de 2.000 a la d'un o dos actes, podran trametre els llibrets amb llurs partitures i reduccions per a cant i piano, a la Majordomia del Gran Teatre, Sant Pau, 1 bis, per tot el dia 31 del propinent mes de maig.

CINQUANTENARI DE L'OPERA "CARMEN".— L'Opera-Còmica de París ha celebrat el cinquantenari de *Carmen*, estrenada en el mateix teatre el 3 de març de 1875. En un dels intermedis el conegut musicògraf Camille Bellaigue ha fet la història de la gloriosa obra mestra de Bizet.

Per altra part, els directors de l'Opera-Còmica exposaren al "foyer" del teatre en la vetllada del 2 març, vigília de la data exacta de l'aniversari, tots els records que es relacionen amb *Carmen*. Mme. Strauss-Bizet ha cooperat en la referida exposició deixant la partitura d'orquestra manuscrita de l'obra i diferents retrats de l'autor.

UNA GENERACIÓ D'ARTISTES.— Mlle. Alice Viardot, que és la néta de la cèlebre cantatriu Paulina Viardot, germana de la Malibran, i per tant renéta del famós tenor i compositor andalús Manuel García, que va escriure prop de cinquanta òperes, ha debutat amb un èxit molt falaguer a l'Opera de Monte-Carlo, interpretant el paper d'Ortruda, en *Lohengrin*.

UNA SETMANA DE MUSICA DANESA.—Aquesta setmana de música danesa es desenrotllarà del 3 al 8 de maig a l'Opera reial de Copenhague. El fi d'aquesta manifestació és de fer conèixer les obres dels compositors danesos, els noms dels quals són gairebé desconeguts del gran públic, i, per la seva importància, els sobirans danesos han acceptat el seu patronatge. Per altra part, un comitè presidit pel compositor danès Hakon Toeresen ha estat constituït amb l'objecte de proporcionar als compositors i músics estrangers l'ocasió de familiaritzar-se amb les obres clàssiques i modernes de la música danesa.

Heus aquí un bell exemple que la nostra terra hauria d'imitar.

DESDE PARIS.—A la Sala Erard s'ha donat una audició dels cinc *Concertos*, per a piano i orquestra, de Saint-Saëns, executats a benefici de la Mútua dels professors del Conservatori per les senyoretes Darré, Herrenschmidt, Peltier-Brodin, de Castro y Périn, amb l'orquestra Lamoureux, sota la direcció de Paul Paray.

—La ciutat de París acaba precisament d'honorar la memòria de l'autor de la *Dansa macabra*, inaugurant una placa commemorativa col·locada a la casa que Camil Saint-Saëns habità durant més de dotze anys al número 14 del carrer Monsieur-le-Prince. Fou allí on acabà el mestre l'òpera *Etienne Marcel*, i on composà la seva magistral *Simfonia en do menor*, entre altres obres no menys considerades.

—Al Teatre Líric de la Gaité s'ha estrenat una opereta pòstuma de Fèlix Fourdrain, mort l'any passat, que es denomina *La Hussarde*. Escrita segons les regles clàssiques de l'opereta, ha obtingut un èxit dels més francs.

—Després de l'estrena de la comèdia lírica en 3 actes de Max d'Ollone *L'Arlequin*, acollida amb aplaudiment, l'Opera ha posat en escena el poema dansat *Istar*, de Vicens d'Indy, que el públic de concert coneix prou bé per les vegades que s'ha repetit, puix és una de les obres més originals i més remarcables del gran músic francès. La formosa composició ha tingut per intèrpret principal a l'escena la famosa dansarina Ida Rubinstein, havent-se presentat en una magnífica decoració que és la darrera obra del malaguanyat artista rus Leon Bakst. L'èxit ha estat franc i brillant.

—Una part dedicada a "L'humor en música" ha comprès en els Concerts Colonne les obres següents: *Trio des Frileux*, de J. B. Lulli; *Le Carnaval des Animaux*, de Saint-Saëns, i *Bourrée fantasque*, orquestrada per Ch. Koechlin, de Chabrier.

—Als Concerts Lamoureux s'ha fet oir el pianista valencià Josep Iturbi en el *Concerto*, de Grieg.

—Sota la direcció del mestre Vicens d'Indy, la Schola Cantorum ha interpretat a la Sala Gaveau la *Gran Missa en si menor*, de J. S. Bach.

—El pianista Borchard ha integrat en el programa d'un dels seus darrers recitals els *Dotze Estudis d'execució transcendent*, de Liszt, i els *Vint-i-quatre Estudis* de Chopin. Heus aquí un programa que fuig del corrent, el qual per la unitat que ofereix haurà merescut l'agraïment dels bons aficionats.

—La talentosa cantatriu, sovint aplaudida a Barcelona, Elvira de Hidalgo ha cantat *Rigoletto* a l'Opera, amb un èxit magnífic.

—El celebrat pianista Eduard Risler ha interpretat de la manera brillant que ell sap fer-ho, el *Concerto en mi bemoll*, de Beethoven, als Concerts Padeloup.

D'ITALIA. — Al San Carlo de Nàpol, la *Cena delle beffe* d'Umberto Giordano ha obtingut un èxit sorollós. Al Constanzi de Roma ha reaparegut el mestre Perosi, molt millorat de la seva malaltia cerebral, el qual ha dirigit la seva darrera producció *Mosé*, considerada per la crítica italiana com una de les més inspirades que té escrites.

Necrologia

Moritz Moszkowski. — El pianista i compositor Moritz Moszkowski ha mort a París. Nascut a Breslau en 1854, començà els seus estudis musicals en la seva ciutat natal, continuat-los després a Dresde. Més tard passa a Berlín, on acabà els seus estudis al Conservatori, del qual esdevingué un dels millors professors. En 1873, després d'un viatge a Polònia, va fixar-se novament a Alemanya i donà recitals de piano a Berlín. En 1897, el sol·licitaren des de París, i d'allí no es pogué mai més.

Sense haver produït gaire, la seva personalitat era captivadora. Tothom recorda l'èxit que assoliren les seves *Danses espanyoles*; també són notables el *Minuet en re* i el *Concerto en mi major*. Al teatre triomfà igualment amb el seu *Boabdil*.

Pere Astort (Clifton Worsley). — En Pere Astort que tant d'èxit aconseguí amb els seus valsos-boston, els quals signava amb el pseudònim de Clifton Worsley, acaba de morir en la nostra ciutat.

No sols aconseguí gran popularitat amb els dits valsos, sinó també com autor de sarsuela, entre les quals hi ha *Palabra de rey* i *El vals de los pájaros*. També cultivà el cuplet amb èxit.

Per a evocar la personalitat simpàtica de Worsley, res més oportú que copiar ço que d'ell escriví Zèfir en les pàgines de "La Veu de Catalunya":

"Heus aquí un nom ben famós arreu del món. La fama d'aquest nom és deguda als innumbrables valsos, sempre bells i elegants, que escrivia Clifton Worsley. El vals Boston, nom que caracteritza les danses de Worsley, és el vals lent que ell creà amb acceptació universal.

El Franz Lehar de la nostra adolescència i de l'adolescència de l'anterior generació d'Europa i Amèrica fou Worsley, qui, ultra escriure amb una elegància exempta sempre de la menor grolleria musical, creà algunes petites joies que seran un model dintre el gènere; gènere que — no s'espanti ningú! — quan és fet amb l'amor que Worsley hi posava, pot constituir una vertadera obra d'art. Això fou, doncs, ço que donà fama per tot Europa i Amèrica a Clifton Worsley.

I sabeu qui era Worsley? Doncs En Pere Astort, un músic català que totes les cases editorials del món es disputaven; un barceloní que tots coneixíem de vista; un home senzill i cordial, un ver artista que suara ha mort emportant-se'n l'afecte de tots els seus amics i la simpatia de milions de noies, dames i homes sensibles a les delicadeses dels seus exquisits valsos Bostons amb els quals entendrí els turments de llur romàntica adolescència".

Domènec Sánchez Deyà.— Després d'una breu malaltia, ha deixat d'existir el que fou notable violinista Domènec Sánchez Deyà.

Fou la seva actuació meritíssima com a professor de violí del Conservatori del Liceu, sota la direcció artística del qual, entre altres elements prestigiosos, figuraren com alumnes seus els violinistes Munné i Rocabrúna; la seva cooperació en la interpretació de quartets clàssics amb els concertistes eminents Casals, Castro, Pellicer, García, etc., a l'Associació Musical de Barcelona; la seva notabilíssima labor en els concerts populars del Cafè Comtal i del Cafè de Novetats; el seu alt relleu en la qualitat de concertista i director d'orquestra del Liceu, i els seus mèrits indiscutibles de concertista de sòlida i pura tècnica i d'interpretació seriosa, austera i emotiva, són qualitats que li valgueren èxits.

Després d'uns anys d'absència a la República Argentina, en la qual havia ocupat durant algun temps la plaça de professor de violí del Conservatori de Buenos Aires, tornà no fa molt a la nostra ciutat, d'on era fill i on modestament, com havia estat la seva vida, ha terminat els seus dies.

Esteve Martí.— A la premsa francesa hem llegit la mort del compositor i director d'orquestra Esteve Martí, músic català— si la memòria ens és fidel — que s'absentà jove encara de Barcelona.

Havia dirigit nombroses audicions al Bon Théâtre de Passy, per al qual escriví la música d'una obra religiosa: *Béthanie au Calvaire*. L'originalitat de la seva carrera ha residit sobretot en el fet d'haver-se consagrat ensems a la música religiosa i a la música lleugera. En aquest darrer gènere deixa nombroses melodies, força operetes i música de dansa.

Aquest número ha passat per la prèvia censura

ORFEÓ CATALÀ

CURS D'ORGUE

a càrrec del mestre

Vicens M.ª de Gibert

CANTS ESPIRITUALS

PER A ÚS DEL POBLE

RECULL DE 21 CANÇONS ESPIRITUALS

Lletra del Rvnd. P. LLUÍS M. DE VALLS, Pvre. de l'Oratori.
Música de LLUÍS MILLET. Text original català amb traducció castellana

PREU

SUMARI

1. Himne a Sant Felip Neri.—2. Jesuset.—3. Via-Crucis.—4. A Jesús resuscitat.—5. Jesús als cristians.—6. Pregària a Jesús.—7. Aconsolem a Jesús.—8. Lloances al Santíssim Sagrament.—9. Estació al Santíssim Sagrament.—10. Pregària a Maria.—11. Les fineses de Maria.—12. El pecador a la Verge dels Dolors.—13. A Maria.—14. Los Novíssims.—15. Món, Dimoni i Carn.—16. La Resignació.—17. Espanya suplicant.—18. La pregària del jovent.—19. Al Cel blau.—20. Som germans!—21. Glòria a Déu.

2 Ptes.

De venda a la CASA DOTESIO, Portal de l'Angel, 1 i 3
llibreria LA HORMIGA DE ORO, Plaça Sta. Anna, 26

BARCELONA